

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Εθνικόν και Καποδιστριακόν
Πανεπιστήμιον Αθηνών

ΙΑ 102. Θεωρία της αρχαιολογικής επιστήμης: Κύρια ρεύματα και σχολές.

Ενότητα 1: Εισαγωγή.

Αρχαιογνωσία και Ιστορία του Πολιτισμού.

Γιώργος Βαβουρανάκης

Φιλοσοφική Σχολή

Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας

Περιεχόμενα ενότητας

- Εισαγωγή.
Αρχαιογνωσία και Ιστορία του Πολιτισμού.

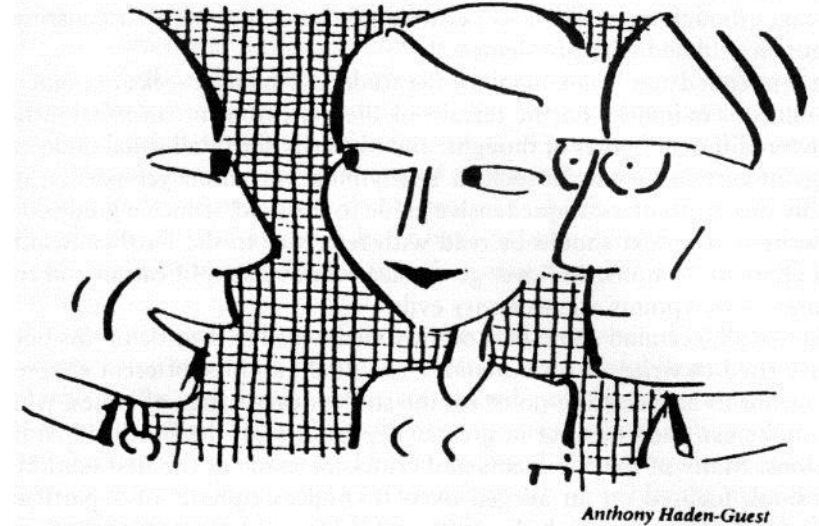

Εισαγωγή.
Αρχαιογνωσία και Ιστορία
του Πολιτισμού.

Θεωρία και Θεωρίες

Εικόνα 1

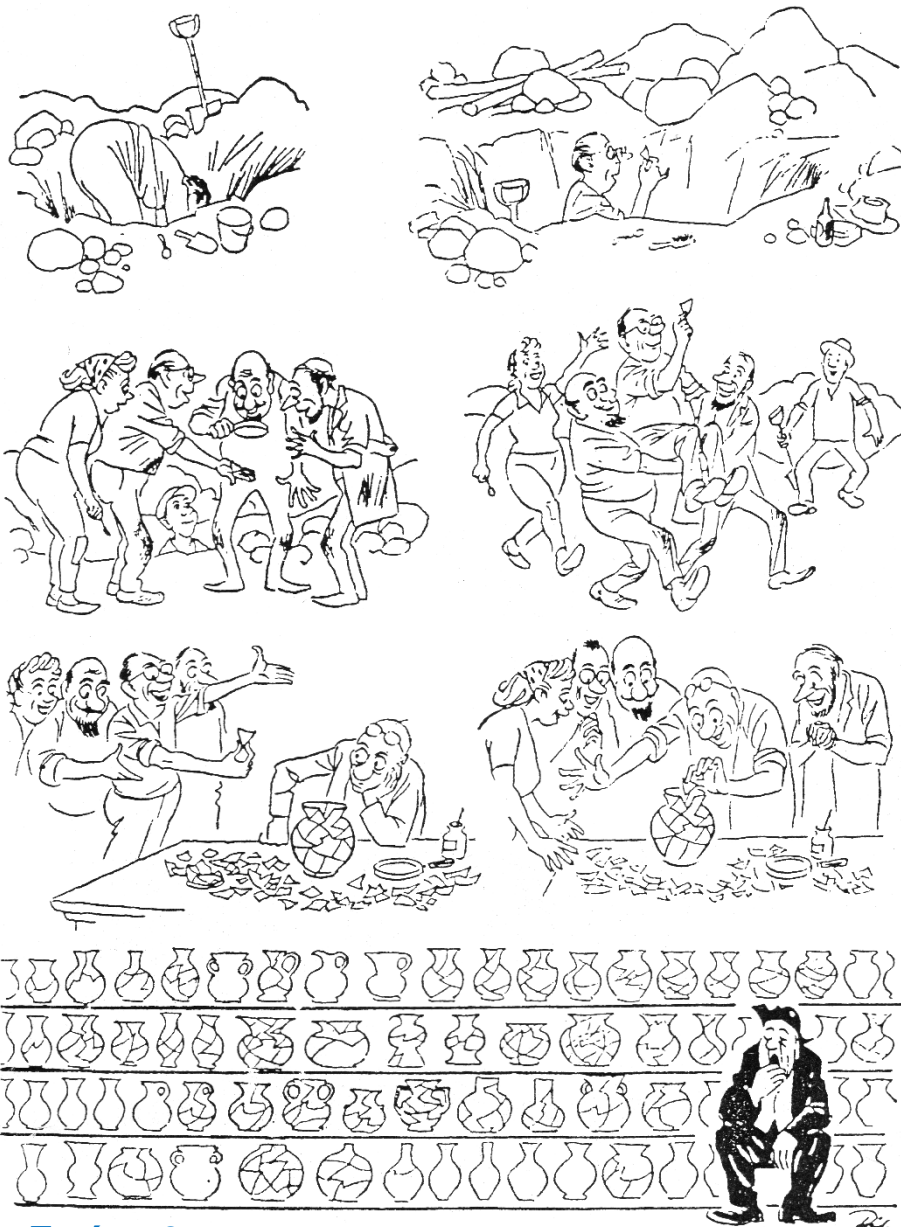
- Οι αρνητικές συνδηλώσεις της θεωρίας
- Theorifeindlichkeit
- Τα «χαρακώματα» «θεωρητικών» και «πρακτικών»
- TAG

Τι; τρομοκρατία; Δόξα τω Θεώ. Νόμιζα πως η κόρη μου είπε ότι ασχολείσαι με τη θεωρία.

Επαρκεί η κοινή λογική;

- Ορισμός θεωρίας
- Σχέση θεωρίας-πράξης
- Κατανόηση θεωρίας
- Γιατί ανασκάπτουμε;
- Γιατί είναι σημαντική η αρχαιολογία;
- Η πνευματική εξέλιξη από το Διαφωτισμό έως και τον 20ο αιώνα

Εικόνα 2

Ορισμός Θεωρίας

- Ο τρόπος με τον οποίο τοποθετούμε τα δεδομένα σε σειρά
- Γιατί κάνουμε αρχαιολογία;
- Ζητήματα ερμηνείας
- Θεωρία και μέθοδος
- Θεωρία και πράξη;

Εικόνα 3 Θησαυρός Ατρέα

Εικόνα 4 Θολωτός Τάφος Α, Αρχάνες

Είμαστε αναγκασμένοι να αιτιολογούμε ό,τι κάνουμε

- Το παρελθόν είναι από μόνο του σημαντικό
- Πρέπει να ξέρουμε το παρελθόν μας για να κάνουμε καλύτερες επιλογές στο μέλλον
- Μόνο η αρχαιολογία μπορεί να δώσει τόσο μεγάλο χρονικό βάθος στη γνώση του παρελθόντος και άρα τόσο συγκριτικό υλικό ως προς την ιστορική και πολιτισμική εξέλιξη
- Η αρχαιολογία είναι μέσον πολιτισμικής επανάστασης και χειραφέτησης από ιδεολογίες καταπίεσης

Αξιολογική σύγκριση διαφορετικών ερμηνειών για το παρελθόν

Εικόνα 5

- Δωριείς
- Απαρχές γεωργίας
- Φαλμεράιερ
- Νεφελήμ και Ελ
- Εξωγήινοι

Αττικός αμφορέας, 9^{ος} π.Χ.

Εικόνα 6

Χειροποίητη στιλβωτή κεραμική, Κοράκου, ΥΕΙΙΙΓ

Η ανάγκη για διαφάνεια στο αρχαιολογικό έργο

- Διατύπωση κριτηρίων
- Διατύπωση προσεγγίσεων
- Διατύπωση προβλημάτων
- Διατύπωση προαπαιτούμενων
- Το πρόβλημα της αυθεντίας

Εικόνα 7 Ο Sir John Beazley εν ώρα μελέτης

Η θεωρία είναι αναπόφευκτη

- Παραδείγματα
- Φαλλοκρατία και θεωρία
- Πόσο δεδομένα και πόσο πρωτογενή είναι τα ευρήματα;
- Ποιά η διαφορά αρχαιολογού και αρχαιοδίφη;

Εικόνα 8

Τηγανόσχημο σκεύος, Σκύρος, ΠΚ ΙΙ

Η θεωρία είναι αναπόφευκτη

- Το αγγείο της φωτογραφίας είναι 3500 ετών
- Η Κνωσός είναι αρχαιολογική θέση της Κρήτης
- Ο θαλάσσιος ρυθμός έχει ανευρεθεί σε διάφορες θέσεις
- Οι επαύλεις καταστράφηκαν από κάποιο βίαιο επεισόδιο
- Ο γυναικείος σκελετός του δωματίου 2 βρέθηκε με το κρανίο συνθλιμμένο από την πεσμένη ανωδομή
- Τα ανάκτορα είναι κτήρια με κεντρική αυλή

Η θεωρία είναι αναπόφευκτη

«Τα ανάκτορα βέβαια, αντίθετα από τις ιδιωτικές οικίες, λόγω των σύνθετων εξουσιών που συγκεντρώνονται στα χέρια του βασιλέως, επιφορτισμένου και με Θρησκευτικά καθήκοντα, οργανώνονται αυτήν την εποχή με μία πιο σύνθετη μορφή. Καταλαμβάνουν πολλά στρέμματα γης, όπου εγκαθίστανται το πολυπληθές ιερατείο και οι διοικητικοί υπάλληλοι, οι επιφορτισμένοι με τον έλεγχο του εμπορίου, τη συγκέντρωση και την αποθήκευση των αγαθών και των εξαγωγίμων ειδών, την οικονομία, την παρακολούθηση γενικά της παράγωγης. Επίσης στο ανάκτορο είναι συγκεντρωμένα διάφορα εργαστήρια κεραμικής, λιθοτεχνίας, σφραγιδογλυφίας, κ.λπ. Στους χώρους του ανακτόρου τελούνται οι θρησκευτικές λειτουργίες, γίνεται ή υποδοχή ξένων πρεσβευτών, ακόμη και οι εποχιακές τελετές, που συγχρόνως έχουν και χαρακτήρα ψυχαγωγίας. Έπρεπε λοιπόν το ανάκτορο να συγκεντρώνει όλα τα στοιχεία της καθημερινής πρακτικής και όλη τη μεγαλοπρέπεια που ταιριάζει στον θρησκευτικό και πολιτικό άρχοντα. Έπρεπε ακόμη να υπάρχει στο ανάκτορο κάποιο σύστημα γραφειοκρατίας και αυστηρού ελέγχου, για να μπορεί το κράτος να παρακολουθεί όλες τις δραστηριότητες, όπως, λ.χ., αποδεικνύει ή υιοθέτηση και ή διαμόρφωση τότε της ιερογλυφικής και αργότερα της Γραμμικής Α γραφής.»

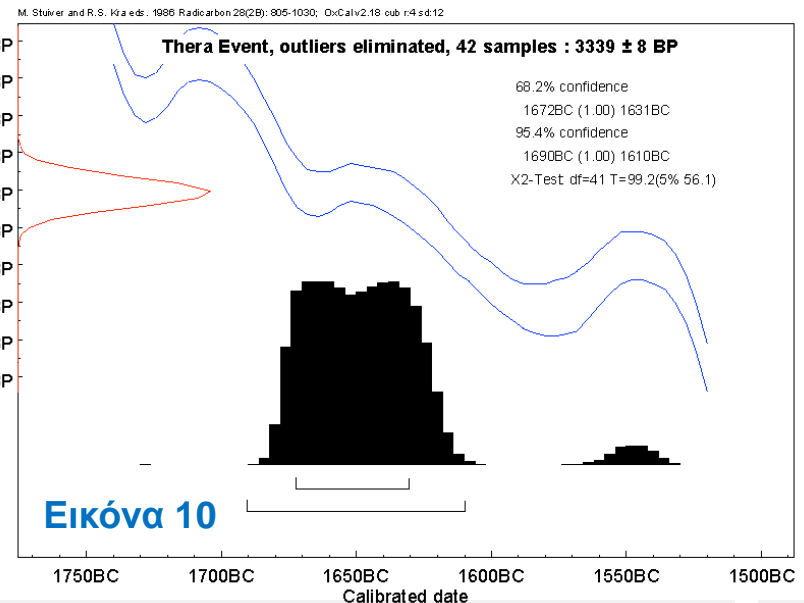
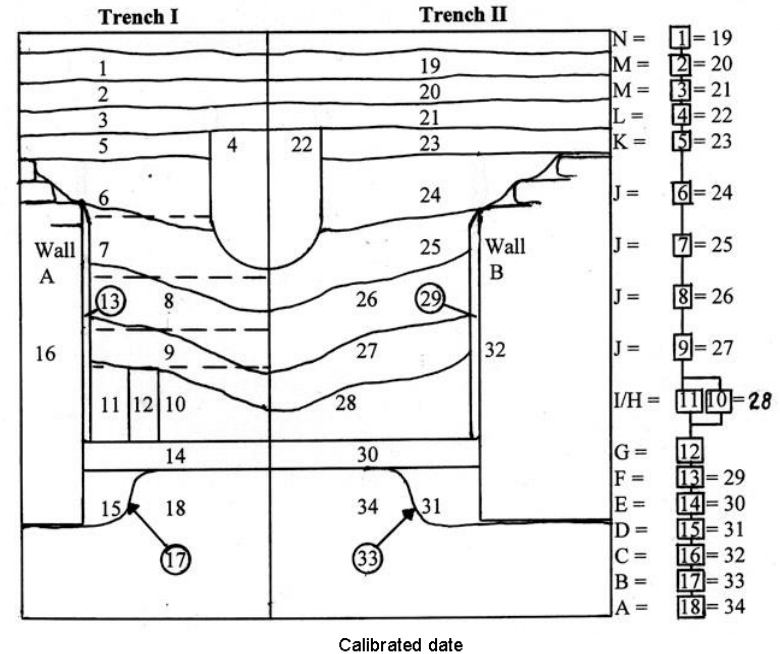
Ε. Σακελλαράκη & Γ. Σακελλαράκης, 1987. Νεολιθική και Μινωική Κρήτη. Ν. Μ. Παναγιωτάκης (Επιστ. Επιμ.), *Κρήτη: ιστορία και πολιτισμός*, Ηράκλειο (1987): σελ. 55

Είναι η θεωρία στριφνή και δυσνόητη;

- Δομοποίηση
- Θεωρία μέσου εύρους
- Εθνοτική ταυτότητα
- Η νοηματοδότηση του βιωμένου τόπου
- Το ενεργό υποκείμενο

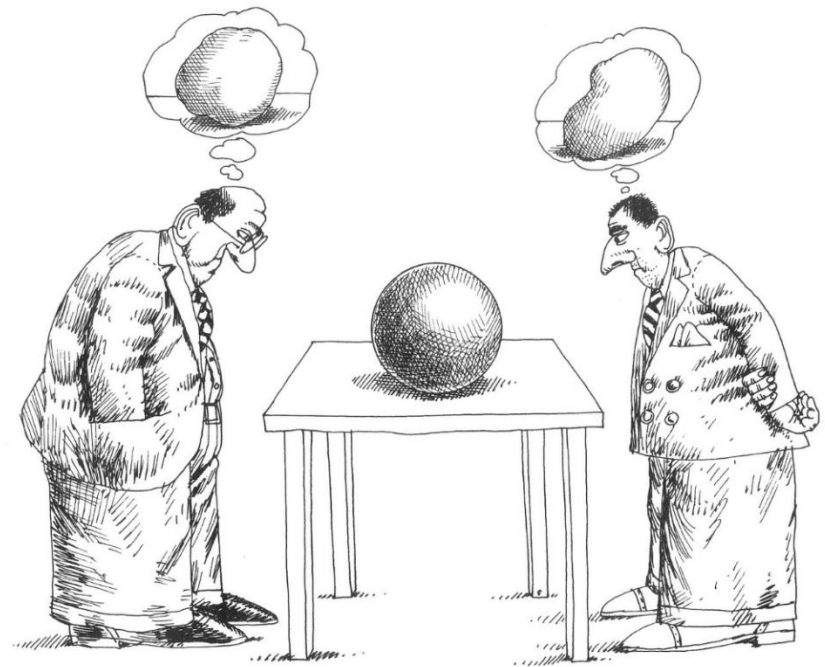
- Εκφυλισμένη φυλλοφόρος
- ΥΕ ΙΙΙ Γ 1 β
- Σημείο της έχιδνας
- Μινυακός κάρναρος

Εικόνα 10

Η δυσκολία της θεωρίας

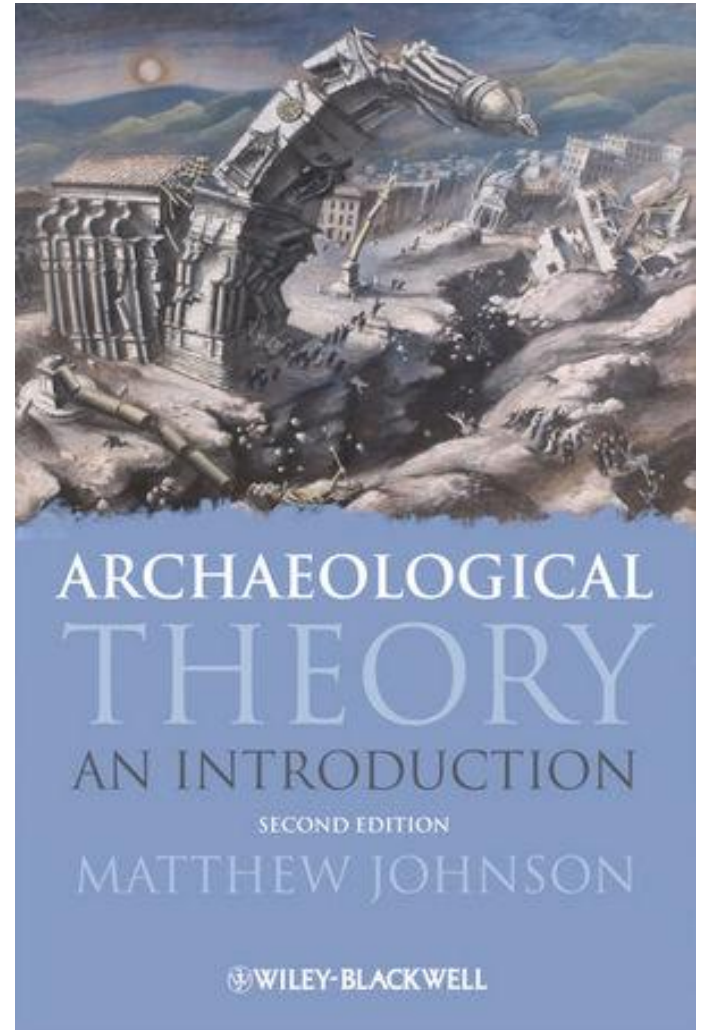
- Η δυσκολία της αρχαιολογίας
- Η σύγκριση απόψεων
- Η αδιάκοπη κριτική εγρήγορση
- Η διαφορά της λεπτομέρειας
- Η αδυναμία της συνολικής εποπτείας
- Η συνεχής «άμυνα»

Εικόνα 11

Η κατανόηση της θεωρίας

- Διεπιστημονικότητα
- Κατανόηση της γενικότερης προόδου της σκέψης
- Ιστορική εξέλιξη αρχαιολογικής σκέψης
- Κύριες σχολές και ρεύματα:
 - Παραδοσιακή αρχαιολογία ή Ιστορία του Πολιτισμού
 - Νέα ή διαδικαστική αρχαιολογία
 - Μεταδιαδικαστική αρχαιολογία
 - Πρόσφατες τάσεις

Εικόνα 12

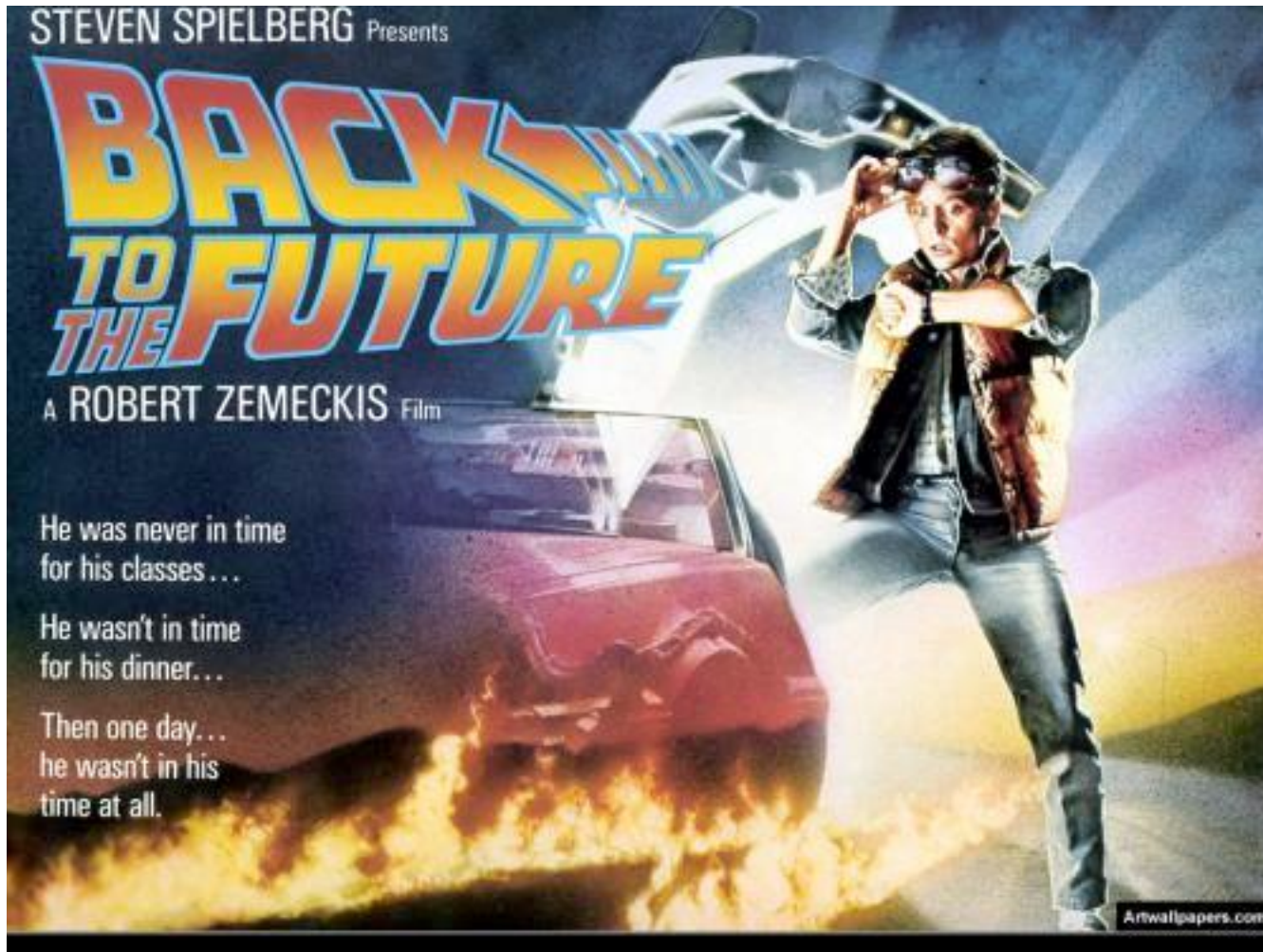
Από την παραδοσιακή στη νέα αρχαιολογία Η σημασία του υλικού

- Η αγάπη του υλικού
- Το υλικό και το παρελθόν
- Το υλικό και το παρόν
- Παρελθόν και παρόν

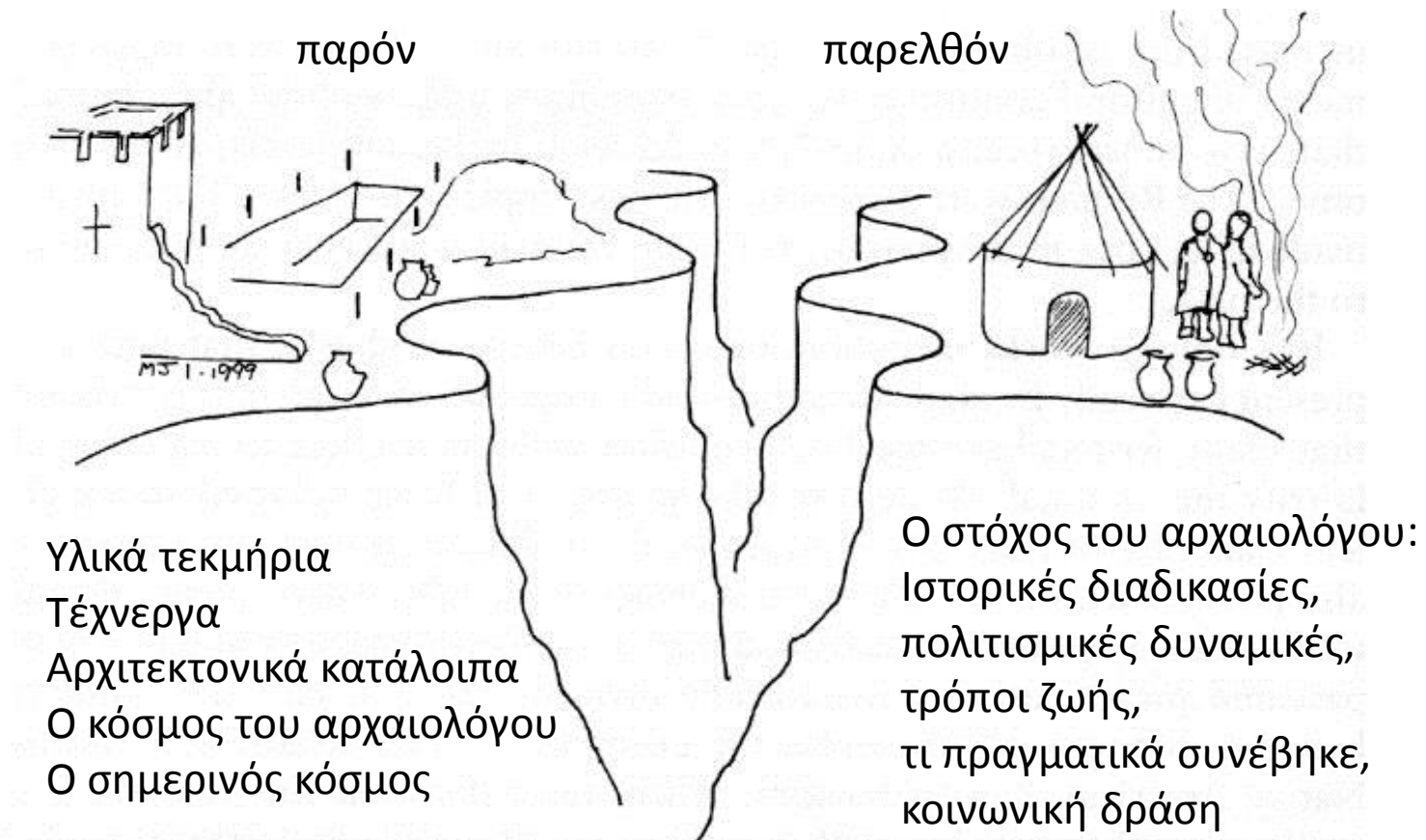
Εικόνα 13

Το παρελθόν είναι μία «ξένη χώρα»

Εικόνα 14

Το παρελθόν είναι μία «ξένη χώρα»

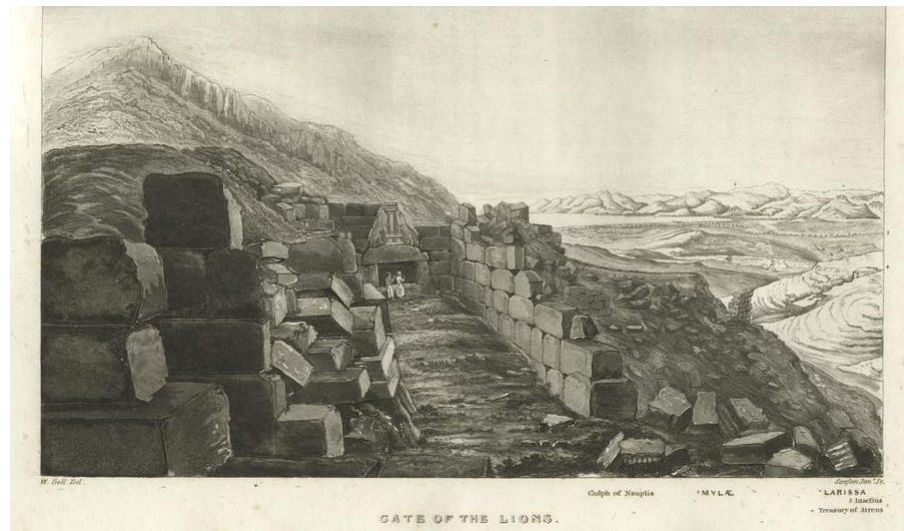
Εικόνα 15

Η προϊστορία της αρχαιολογίας

- Αρχαιοδιφία κλασικισμός και μυθολογία
- Περιηγητές
- Καταγραφή μνημείων
- Σύνδεση με κείμενα
- Η (υπόρρητη) αμφισβήτηση της Βίβλου
- Η εθνική αφύπνιση των Ελλήνων

Εικόνα 16

Εικόνα 17

William Gell: Τίρυνθα και Μυκήνες

Οι περιηγητές

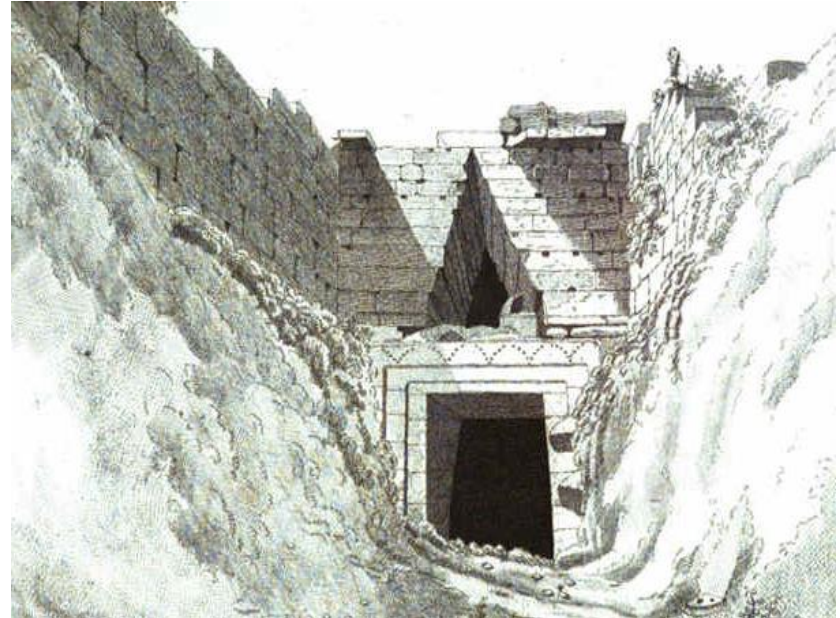
- Η “Μεγάλη Περιήγηση” (Grand Tour)
- Συνήθως ευγενείς ή αξιωματούχοι
- Συχνά αρχιτέκτονες ή καλλιτέχνες προς αναζήτηση έμπνευσης από τα έργα της Αρχαιότητας
- Συχνά με κλασικές σπουδές

Εικόνα 19

William Gell, 1777-1836

- Γόνος οικογένειας πολιτικών και στρατιωτικών
- Κλασικές σπουδές στο Καίμπριτζ
- Με διπλωματική αποστολή στην οθωμανική αυτοκρατορία (1801)
- Αρχαιογνωστική αποστολή της Εταιρείας των Dilettanti (1804-7)
- Τοπογράφος, αρχαιογνώστης, “αρχαιολόγος”, καλλιτέχνης κλπ.

Εικόνα 18

Αποστολή Μορέως

- 1828-1833
- Επίσημη στρατιωτική αποστολή
- Πρότυπο η αποστολή του Ναπολέοντα στην Αίγυπτο
- Επιστημονικός χαρακτήρας
- Ενδιαφέρον
 - γεωγραφικό,
 - φυσιγνωστικό,
 - αρχαιολογικό,
 - καλλιτεχνικό

EXPÉDITION SCIENTIFIQUE DE MORÉE,

ORDONNÉE
PAR LE GOUVERNEMENT FRANÇAIS.

*Architecture, Sculptures, Inscriptions et Vues
du Péloponèse, des Cyclades et de l'Attique,*

MESURÉES, DESSINÉES, RECUEILLIES ET PUBLIÉES

Par Abel Blouet, Architecte,

*Directeur de la Section d'Architecture et de Sculpture de l'Expédition,
Ancien Pensionnaire de l'Académie de France à Rome;*

*Amable Navoisic et Achille Poirot, Architectes; Félix Crézel, Peintre d'Histoire,
et Frédéric de Gournay, Littérateur.*

Ouvrage Dedicé au Roi.

TROISIÈME VOLUME.

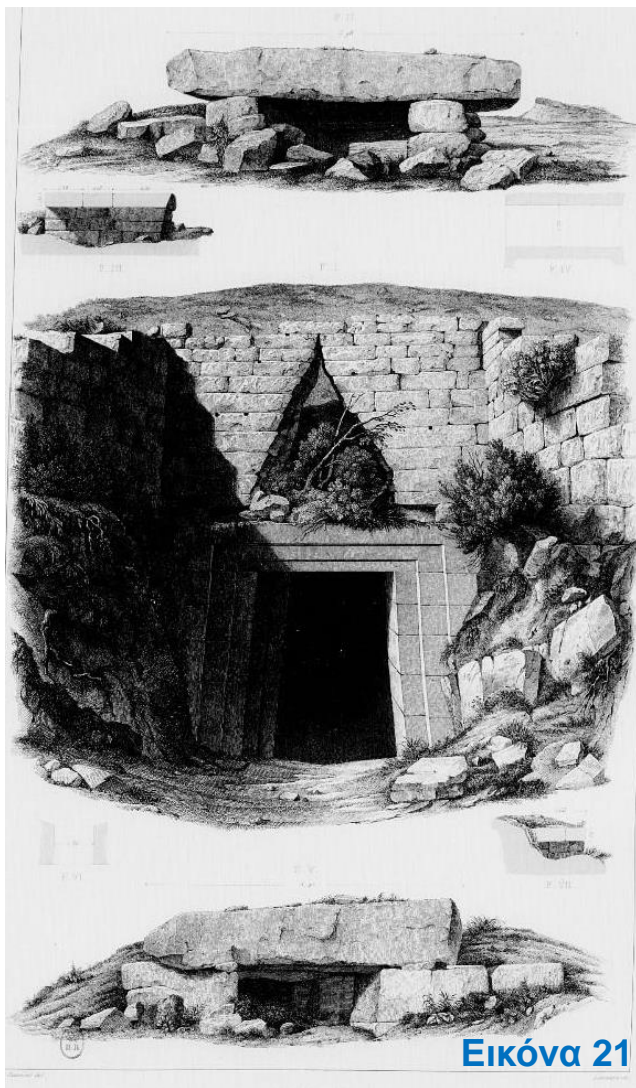

PARIS,
LIBRAIRIE DE FIRMIN DIDOT FRÈRES,
IMPRIMEURS DE L'INSTITUT DE FRANCE,
RUE JACOB, N° 56.
1838.

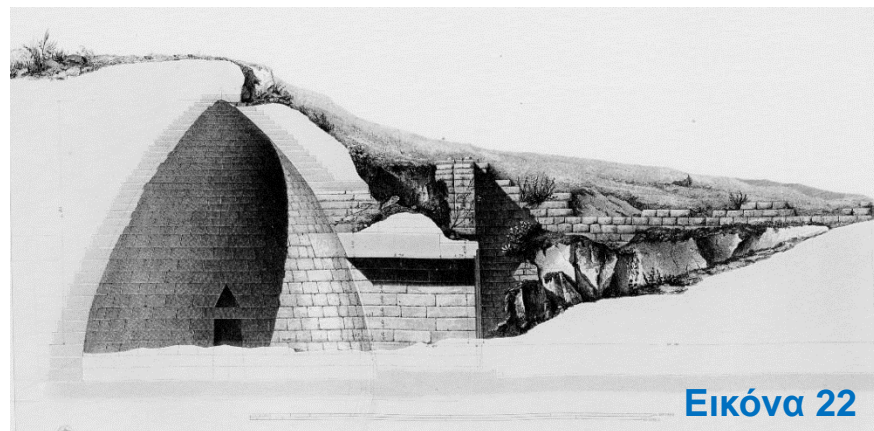
Εικόνα 20

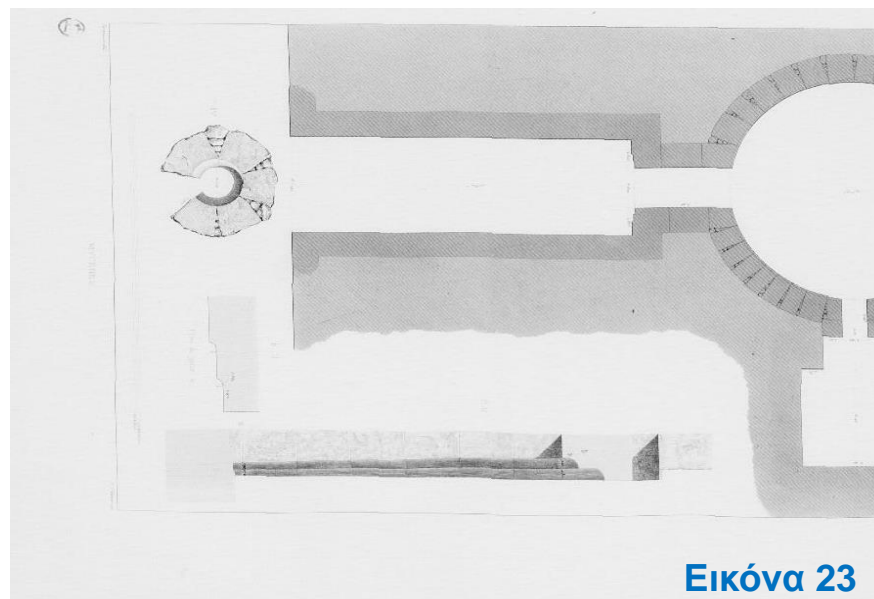
Αποστολή Μορέως: Θησαυρός Ατρέα

Εικόνα 21

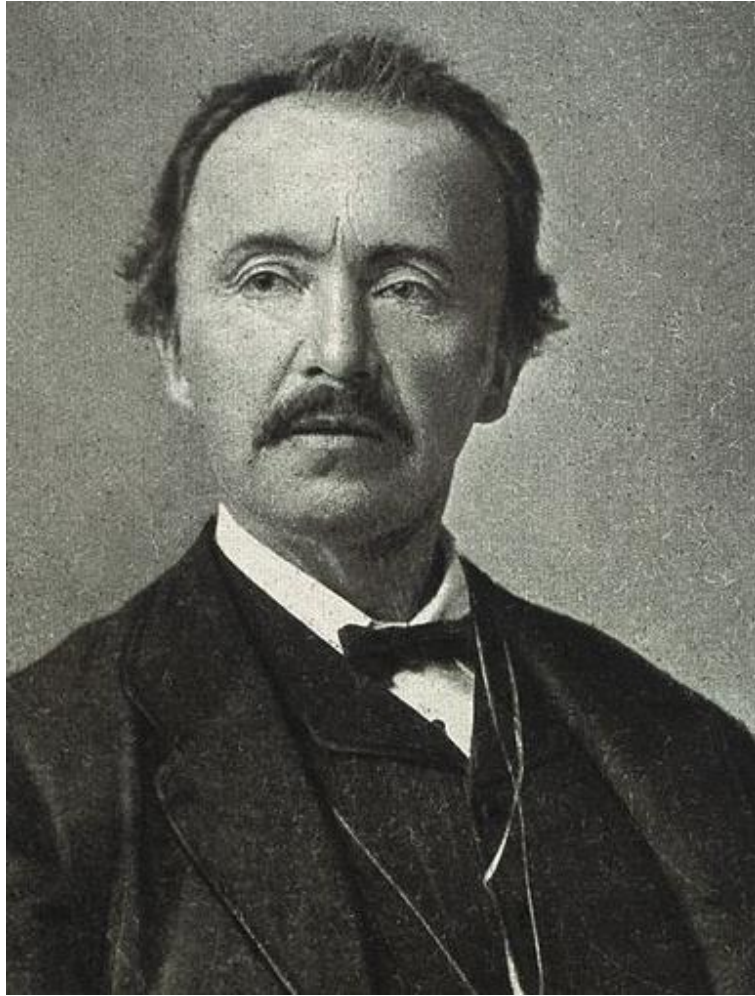
Εικόνα 22

Εικόνα 23

H. Schliemann & W. Dörpfeld

Εικόνα 24

Εικόνα 25

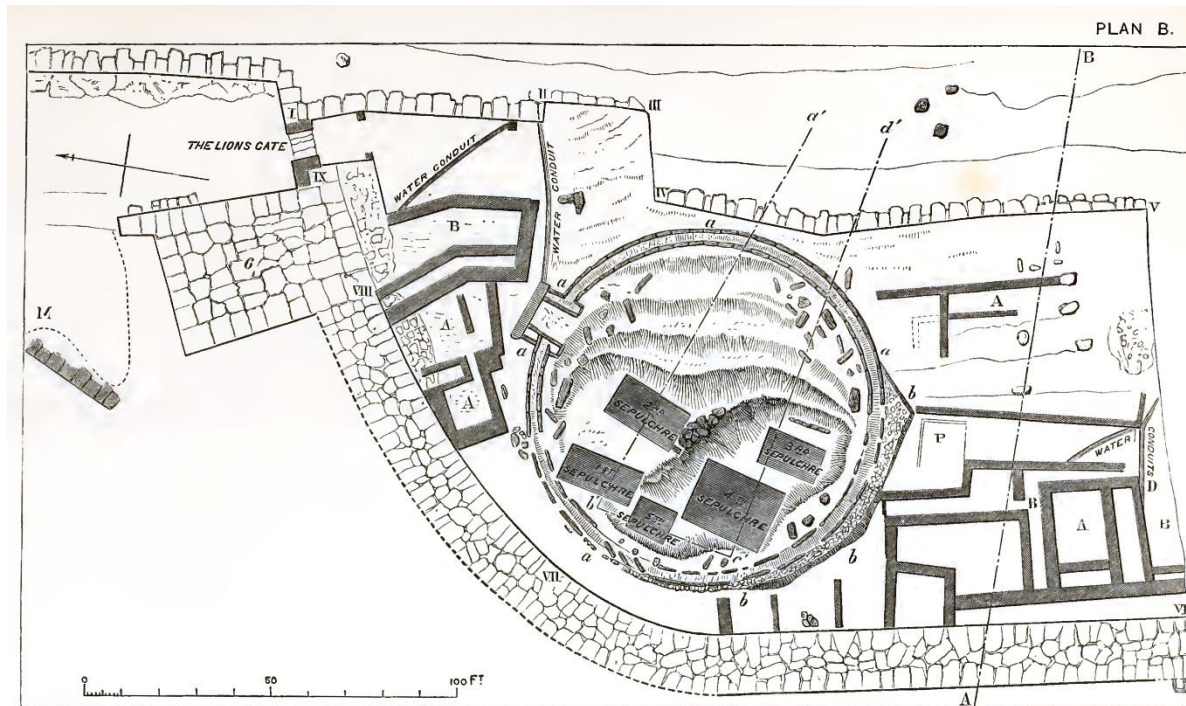

Προϊστορικές ανασκαφές των Η. Schliemann & W. Dörpfeld

Έτος	Τόπος	Πρόσωπο
1871	Τροία	Schliemann
1875	Ορχομενός	Schliemann
1876	Μυκήνες	Schliemann
1877	Ιθάκη	Schliemann
1878	Τροία	Schliemann
1882	Τροία	Schliemann
1884	Τίρυνς	Schliemann & Dörpfeld
1888	Τροία	Schliemann & Dörpfeld
1890	Τροία	Dörpfeld
1927	Λευκάδα	Dörpfeld

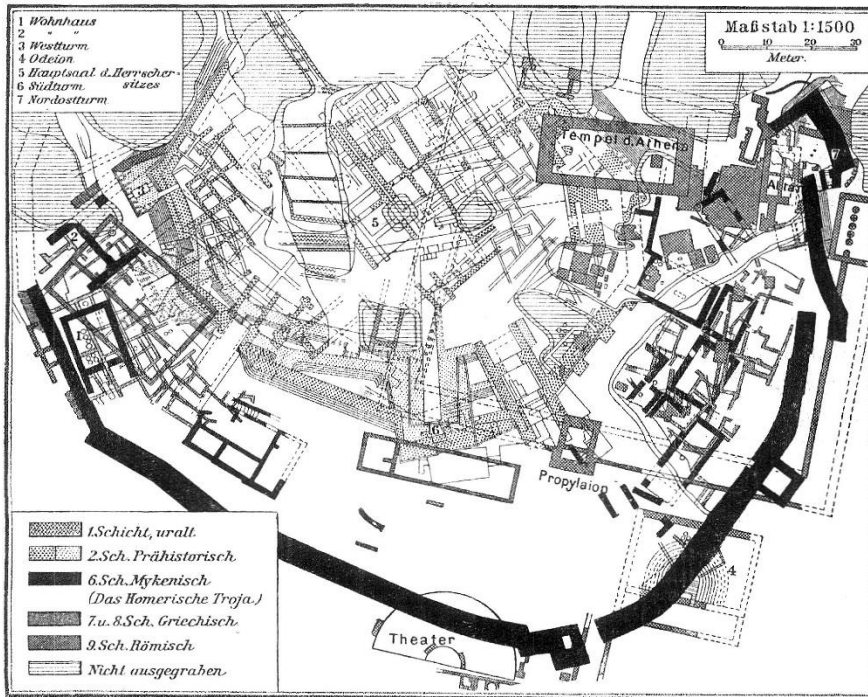
Η. Schliemann & W. Dörpfeld: Ομηρική αρχαιογνωστική παράδοση Ανασκαφή, καταγραφή, δημοσίευση

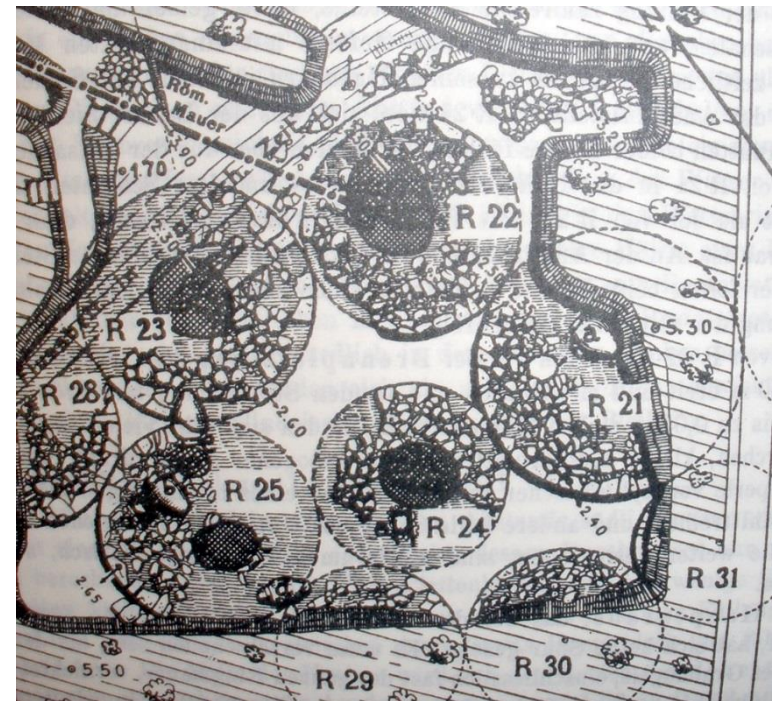
THE CIRCULAR AGORA, WITH THE FIVE ROYAL SEPULCHRES, IN THE ACROPOLIS OF MYCENÆ.

Εικόνα 26

W. Dörpfeld: Στρωματογραφία και διαδοχή αρχιτεκτονικών φάσεων

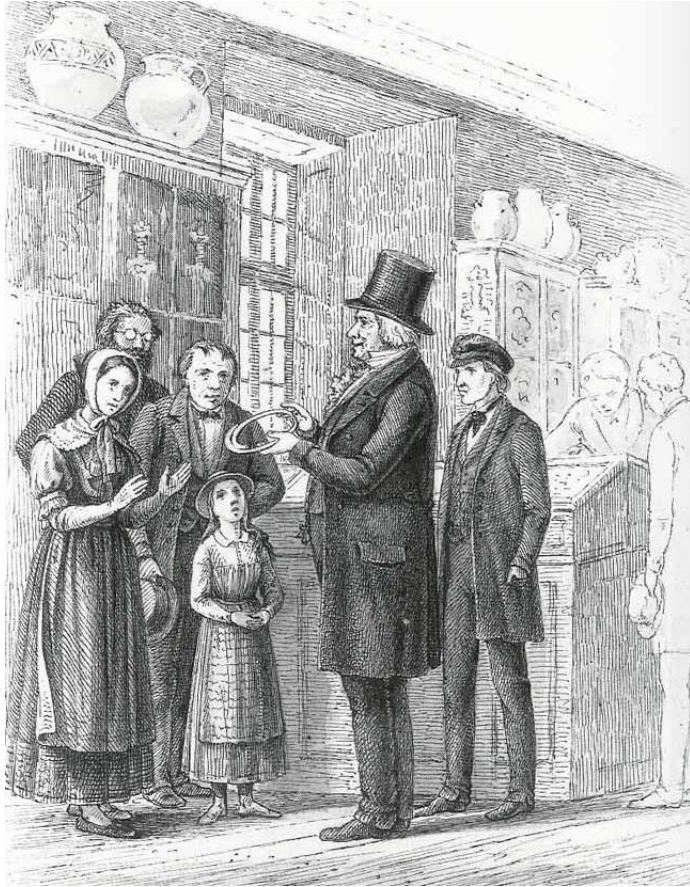

Εικόνα 27 Τροία

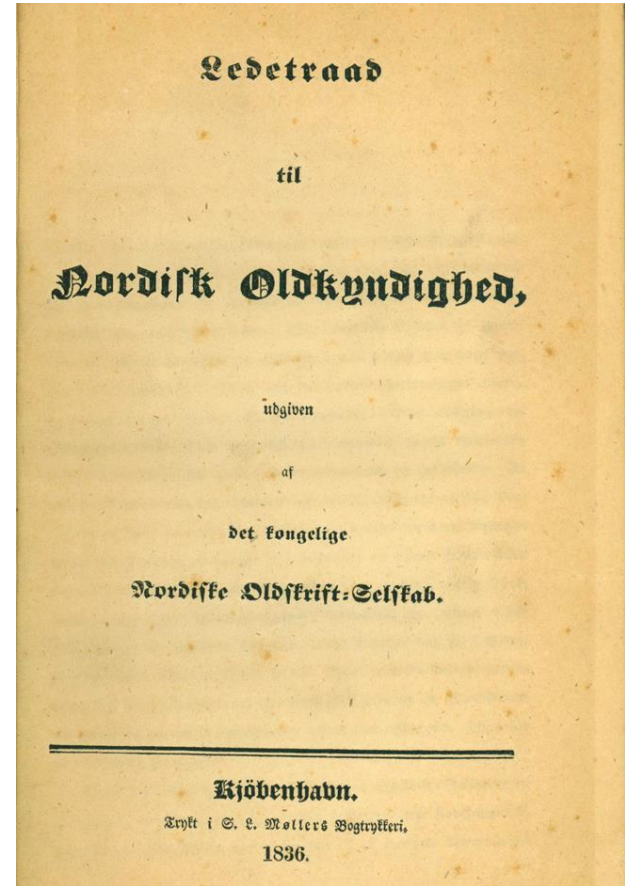
Εικόνα 28 Νυδρί

Οι τάφοι ως κλειστά σύνολα

Εικόνα 29

Christian Jurgensen Thomsen (1788-1865)

Εικόνα 30

Οδηγός Σκανδιναβικών Αρχαιοτήτων (1836)

Η εξέλιξη του υλικού πολιτισμού

Τεχνοτροπική ανάλυση

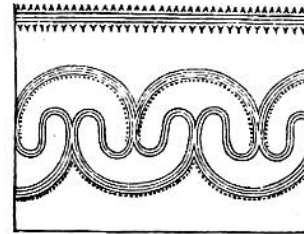
Από τα απλούστερα στα
συνθετότερα

Χρονολογική και πολιτισμική
εξέλιξη

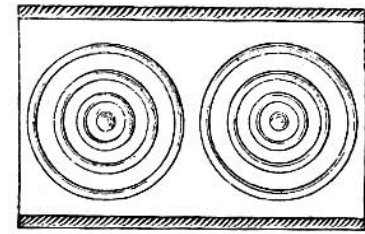
Θεωρία Δαρβίνου και πολιτισμός

Οδηγός Σκανδιναβικών Αρχαιοτήτων (1836)

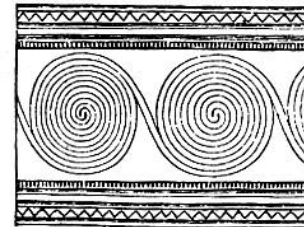
Wolfszirater:

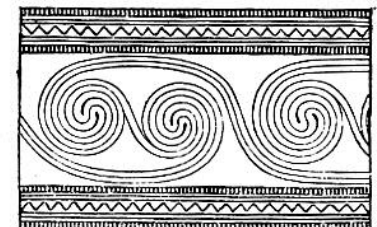
Ringzirater:

Spiralzirater:

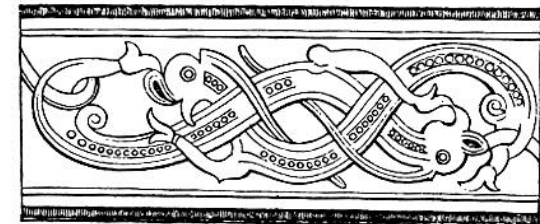
Doppeltspiralszirater:

Slangezirater:

Dragezirater:

Εικόνα 31

Παραδοσιακή αρχαιολογία

Αρχαιογνωσία

πρόσωπα/κείμενα

Ταύτιση

Χρήση/διακόσμηση

Απόλυτη

Ιστορικά γεγονότα
Διαδοχή πολιτισμών

Έργα τέχνης

Σύνολα

Μορφολογικά
χαρακτηριστικά

Χρονολόγηση

Άμεση ερμηνεία

Ιστορία του Πολιτισμού

Υψηλές ιδέες, «πνεύμα
πολιτισμού»

Τυπολογία

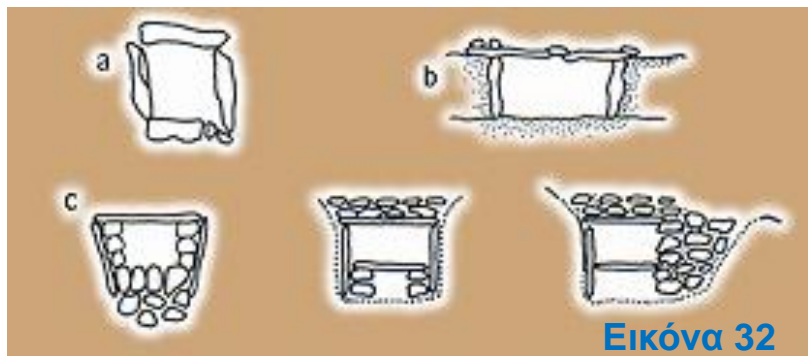
Κατηγορίες
υλικό κατασκευής
(είδος «τέχνης»)

Σχετική

Πολιτισμικά χαρακτηριστικά
Διάχυση πολιτισμών

Το αντικείμενο ως αποκλειστικός φορέας της πληροφορίας των επιμέρους χαρακτηριστικών του πολιτισμού

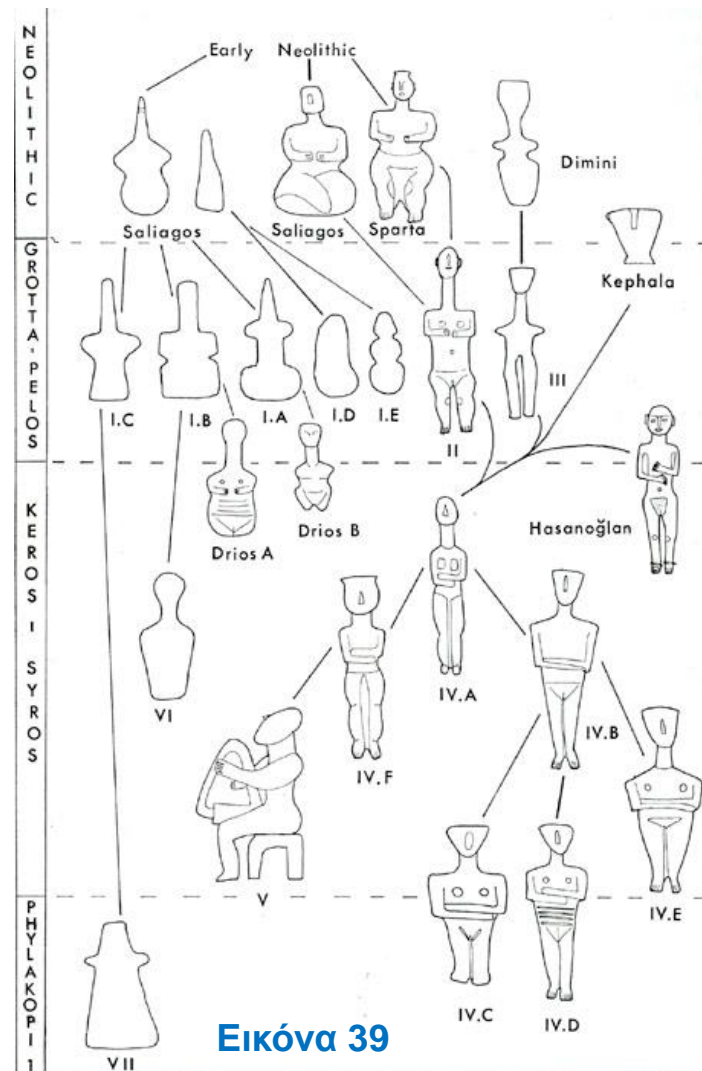
Πρωτοκυκλαδικές ταφές

Εικόνα 35

Η κανονιστική προσέγγιση του πολιτισμού

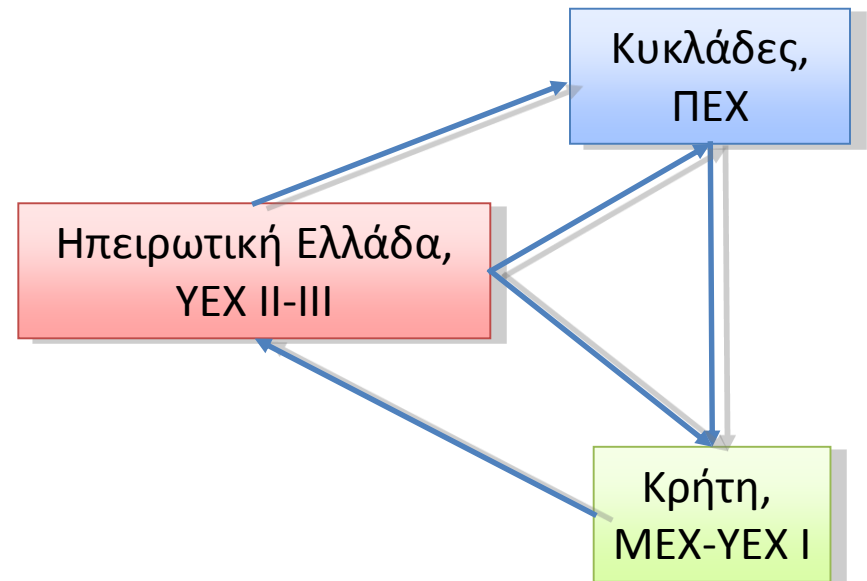
- Όλοι οι άνθρωποι σκέπτονται με τον ίδιο τρόπο
- Επομένως παράγουν παρόμοια αντικείμενα
- Η σκέψη εξελίσσεται
- Μαζί εξελίσσεται η τεχνοτροπία
- Η εξέλιξη αφορά τα πιο σημαντικά αντικείμενα – ενδεικτικά του πνεύματος του πολιτισμού
- Έμφαση σε ανάκτορα, ταφικά σύνολα, ιερά
- Αποκαθιστώντας αλυσίδα τυπολογίας αποκαθιστούμε ιστορική-πολιτισμική εξέλιξη
- Τυπολογικές παρεμβολές = άλλο πολιτισμικό στοιχείο
- Πιθανές εξηγήσεις: εισβολή, εμπόριο, διάχυση

Εικόνα 39

Η παραδοσιακή ερμηνεία

- Υλικά και πολιτισμικά χαρακτηριστικά
- Πολυθετικότητα
- Έμφαση στο επιμέρους
- Η σταθερότητα του πολιτισμού
- Μονολιθικότητα πολιτισμού
- Διάχυση πολιτισμού
- Περιγραφικότητα ερμηνείας
- «Ένα βότσαλο στη λίμνη»

Τέλος Παρουσίασης

Εισαγωγή.

Αρχαιογνωσία και Ιστορία του Πολιτισμού

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στο πλαίσιο του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «**Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Πανεπιστήμιο Αθηνών**» έχει χρηματοδοτήσει μόνο την αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Σημειώματα

Σημείωμα Ιστορικού Εκδόσεων Έργου

Το παρόν έργο αποτελεί την έκδοση 1.0.

Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Εθνικών και Καποδιστριακών Πανεπιστημίων Αθηνών, Γιώργος Βαβουρανάκης. «ΙΑ 102. Θεωρία της αρχαιολογικής επιστήμης: Κύρια ρεύματα και σχολές. Ενότητα 1: Εισαγωγή. Παρουσίαση 1: Αρχαιογνωσία και Ιστορία του Πολιτισμού.». Έκδοση: 1.0. Αθήνα 2015. Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση: <http://opencourses.uoa.gr/courses/ARCH12/>.

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά, Μη Εμπορική Χρήση Παρόμοια Διανομή 4.0 [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>

Ως **Μη Εμπορική** ορίζεται η χρήση:

- που δεν περιλαμβάνει άμεσο ή έμμεσο οικονομικό όφελος από την χρήση του έργου, για το διανομέα του έργου και αδειοδόχο
- που δεν περιλαμβάνει οικονομική συναλλαγή ως προϋπόθεση για τη χρήση ή πρόσβαση στο έργο
- που δεν προσπορίζει στο διανομέα του έργου και αδειοδόχο έμμεσο οικονομικό όφελος (π.χ. διαφημίσεις) από την προβολή του έργου σε διαδικτυακό τόπο

Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.

Διατήρηση Σημειωμάτων

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς
- το Σημείωμα Αδειοδότησης
- τη δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
- το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει)

μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.

Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων

Το Έργο αυτό κάνει χρήση των ακόλουθων εικόνων/φωτογραφιών :

1. Jonathan Culler, “Literary Theory, A very Short Introduction”, Oxford University Press, 1997, p. 16, sketch © Anthony Haden-Guest, All Rights Reserved, https://books.google.gr/books?id=-cIScLNq6K8C&printsec=frontcover&hl=el&source=gbs_ge_summary_r&cad=0#v=onepage&q&f=false
2. Copyrighted

Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων

Το Έργο αυτό κάνει χρήση των ακόλουθων εικόνων/φωτογραφιών :

3. "Treasury of Atreus - Klearchos Kapoutsis" by Klearchos Kapoutsis from Santorini, Greece - Treasury of Atreus. Licensed under CC BY 2.0 via Wikimedia Commons -

[http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Treasury_of_Atreus -
_Klearchos_Kapoutsis.jpg#/media/File:Treasury_of_Atreus -
_Klearchos_Kapoutsis.jpg](http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Treasury_of_Atreus_-_Klearchos_Kapoutsis.jpg#/media/File:Treasury_of_Atreus_-_Klearchos_Kapoutsis.jpg)

4. Θολωτός τάφος Α, <http://www.hellinon.net/NeesSelides/Kriti/Fourni.htm> (image: <http://www.uk.digiserve.com/mentor/minoan/phourni011b.jpg>)

5. Large Attic Geometric Amphora ht:69.5cm 9th century BC. NAM.
http://www.ceramicstoday.com/articles/ancient_greek_ceramics_spare.htm
(image: <http://www.ceramicstoday.com/articles/images/greek/ch601xas.gif>)

Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων

Το Έργο αυτό κάνει χρήση των ακόλουθων εικόνων/φωτογραφιών :

6. http://www.dartmouth.edu/~prehistory/aegean/?page_id=641 (image: <http://www.dartmouth.edu/~prehistory/aegean/wp-content/flagallery/lesson28/28-3.jpg>)

7. Sir John Beazley studying vases, <http://www.beazley.ox.ac.uk/tools/pottery/techniques/painters.htm>, The Beazley Archive (This image is under copyright. Not for Publication. It may be used only for educational purposes.)

8. Πήλινο τηγανόσχημο σκεύος με χαραχτή παράσταση πλοίου. Χαλανδριανή Σύρου, Πρωτοκυκλαδική II περίοδος (φάση Κέρου-Σύρου, 2800 - 2300 π.Χ.), <http://www.namuseum.gr/collections/prehistorical/cycladic/cycladic04-gr.html>

Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων

Το Έργο αυτό κάνει χρήση των ακόλουθων εικόνων/φωτογραφιών :

9. <http://msindianajones-netomontc.blogspot.gr/2013/06/day-10-stratigraphy-plan-drawings-and.html> (image: <http://1.bp.blogspot.com/-6R7NGrqsRP4/Ub5jOqz-GDI/AAAAAAAAAIM/lnx0 Ph9y0s/s640/sitebk13.jpg>)

10. Stuiver M. and R.S. Kra eds. 1986 Calibration issue, Proceedings of the 12th International 14C conference Radiocarbon 28(2B) 805-1030.

11. Bernard Kliban, The Biggest Tongue in Tunisia and Other Drawings, 1986, <http://structuralarchaeology.blogspot.gr/2011/04/archaeology-of-perception.html> (image: <http://2.bp.blogspot.com/-vKFr9Zy9oIlg/TZXmhYZVC0I/AAAAAAAAADY8/luFmXehm9sk/s1600/perception.JPG>)

Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων

Το Έργο αυτό κάνει χρήση των ακόλουθων εικόνων/φωτογραφιών :

12. Matthew Johnson, Archaeological Theory: An Introduction, 2nd Edition, John Wiley & Sons, 2010, <http://wiley-vch.e-bookshelf.de/products/reading-epub/product-id/600718/title/Archaeological%2BTheory.html>

13. Sherds laid out for sorting by Angeliki Karagianni (background), Andrew Shapland (CC BY-SA 3.0), <http://www.dayofarchaeology.com/author/andrews/>

14. <http://www.forbes.com/pictures/ehmk45gejh/back-to-the-future-1985/>

15. Matthew Johnson, Archaeological Theory: An Introduction, 2nd Edition, John Wiley & Sons, 2010, <http://wiley-vch.e-bookshelf.de/products/reading-epub/product-id/600718/title/Archaeological%2BTheory.html>

Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων

Το Έργο αυτό κάνει χρήση των ακόλουθων εικόνων/φωτογραφιών :

16. <http://www.cityofnafplio.com/2014/05/07/%CE%BF-william-gell-in-argolis/>

(image:

http://i1221.photobucket.com/albums/dd475/cityofnafplio/history%20city%20photos/williamGell_tiryns3_zpse8c0c25f.jpg)

17. GELL (WILLIAM), The Itinerary of Greece with a Commentary on Pausanias and Strabo and an Account of the Monuments of Antiquity at Present Existing in that Country Compiled in the Years MDCCCI:II:V:VI, first edition, half-title, engraved title, 27 plates (23 etched, 4 aquatint) by J. Powell and Gell, some light spotting, several scattered wormholes in inner margins, bookplate of Thomas William Evans, contemporary half morocco, rubbed [Abbey, Travel 129; Atabey 485; Blackmer 662; Weber I, 20], 4to, T. Payne, 1810,

<http://www.bonhams.com/auctions/16199/lot/158/>

Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων

Το Έργο αυτό κάνει χρήση των ακόλουθων εικόνων/φωτογραφιών :

18. <http://arcadia.ceid.upatras.gr/pausanias/gallery.php?type=1&id=80&page=1>

(image:

<http://arcadia.ceid.upatras.gr/pausanias/gallery/places/80/137311499220.jpeg>)

19. <http://www.cityofnafplio.com/2014/05/07/%CE%BF-william-gell-in-argolis/>

20. Expédition scientifique de Morée, ordonnée par le gouvernement français. Architecture, sculptures, inscriptions et vues du Péloponèse, des Cyclades et de l'Attique. Volume 3 / mesurées, dessinées, recueillies et publiées par Abel Blouet, ... Amable Ravoisié, Achille Poiret, Félix Trézel et Frédéric de Gournay, ses collaborateurs, Auteur : Blouet, Abel, Source : Bibliothèque nationale de France, département Réserve des livres rares, J-14,

<http://gallica.bnf.fr/ark:/12148/bpt6k55622784>

Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων

Το Έργο αυτό κάνει χρήση των ακόλουθων εικόνων/φωτογραφιών :

21. Blouet, Guillaume-Abel..Expédition scientifique de Morée, ordonnée par le gouvernement français : architecture, sculptures, inscriptions, et vues du Péloponèse, des Cyclades et de l'Atlantique / mesurées, dessinées, recueillies et publiées par Abel Blouet ... [et al.]. Paris, 1833. - Scan228. (CC BY-NC-ND 3.0 DE), Central object-database of the Research Archive for Ancient Sculpture at the University of Cologne and the German Archaeological Institute (DAI),

[http://arachne.uni-koeln.de/arachne/index.php?view\[layout\]=buchseite_item&search\[constraints\]\[buchseite\]\[PS_BuchseiteID\]=151983&view\[section\]=uebersicht&view\[page\]=0&view\[active_tab\]=overview](http://arachne.uni-koeln.de/arachne/index.php?view[layout]=buchseite_item&search[constraints][buchseite][PS_BuchseiteID]=151983&view[section]=uebersicht&view[page]=0&view[active_tab]=overview)

Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων

Το Έργο αυτό κάνει χρήση των ακόλουθων εικόνων/φωτογραφιών :

22. Blouet, Guillaume-Abel..Expédition scientifique de Morée, ordonnée par le gouvernement français : architecture, sculptures, inscriptions, et vues du Péloponèse, des Cyclades et de l'Atlantique / mesurées, dessinées, recueillies et publiées par Abel Blouet ... [et al.]. Paris, 1833. - Scan227. (CC BY-NC-ND 3.0 DE), Central object-database of the Research Archive for Ancient Sculpture at the University of Cologne and the German Archaeological Institute (DAI),

[http://arachne.uni-koeln.de/arachne/index.php?view\[layout\]=buchseite_item&search\[constraints\]\[buchseite\]\[searchSeriennummer\]=151982](http://arachne.uni-koeln.de/arachne/index.php?view[layout]=buchseite_item&search[constraints][buchseite][searchSeriennummer]=151982)

Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων

Το Έργο αυτό κάνει χρήση των ακόλουθων εικόνων/φωτογραφιών :

23. Blouet, Guillaume-Abel..Expédition scientifique de Morée, ordonnée par le gouvernement français : architecture, sculptures, inscriptions, et vues du Péloponèse, des Cyclades et de l'Atlantique / mesurées, dessinées, recueillies et publiées par Abel Blouet ... [et al.]. Paris, 1833. - Scan225. (CC BY-NC-ND 3.0 DE), Central object-database of the Research Archive for Ancient Sculpture at the University of Cologne and the German Archaeological Institute (DAI),

[http://arachne.uni-koeln.de/arachne/index.php?view\[layout\]=buchseite_item&search\[constraints\]\[buchseite\]\[searchSeriennummer\]=151980](http://arachne.uni-koeln.de/arachne/index.php?view[layout]=buchseite_item&search[constraints][buchseite][searchSeriennummer]=151980)

Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων

Το Έργο αυτό κάνει χρήση των ακόλουθων εικόνων/φωτογραφιών :

24. GERMANY - JANUARY 01: Heinrich Schliemann (1822-1890), german archaeologist. Photography. 1891. (Photo by Imagno/Getty Images) [Heinrich Schliemann (1822-1890), dt. Archaeologe. Photographie. 1891], Credit: Imagno / contributor, <http://www.gettyimages.com/detail/news-photo/heinrich-schliemann-german-archaeologist-photography-1891-news-photo/56466867>

25. "Doerpfeld2" by Odyssees - Own work. Licensed under Public Domain via Wikimedia Commons -

<http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Doerpfeld2.jpg#/media/File:Doerpfeld2.jpg>

Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων

Το Έργο αυτό κάνει χρήση των ακόλουθων εικόνων/φωτογραφιών :

26. H. Schliemann, Mycenae, Plan B, The Circular Agora, with the Five Royal Sepulchres, in the Acropolis of Mycenae.

http://www.cristoraul.com/ENGLISH/readinghall/UniversalHistory/OLD_GREECE/library/Mycenae.pdf

27. Plan der Ausgrabungen von Troja durch Schliemann und Dörpfeld (Stand von 1906), <http://www.zeno.org/Meyers-1905/A/Troja+%5B2%5D>

28. Σχεδιάγραμμα των θολοτών βασιλικών τάφων της αχαϊκής εποχής που ανέσκαψε ο Νταίρπφελντ στο Στενό του Νυδριού (Πηγή: Wilhelm Dörpfeld, Alt-Ithaka, Erster Band), <http://www.kolivas.de/archives/8976>

Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων

Το Έργο αυτό κάνει χρήση των ακόλουθων εικόνων/φωτογραφιών :

29. "Thomsen" by Drawn by Marquardt P in 1848 - scan of original drawing at <http://www.kulturarv.dk/>. Licensed under Public Domain via Wikimedia Commons - <http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Thomsen.jpg#/media/File:Thomsen.jpg>

30. Ledetraad til nordisk oldkyndighed, Copenhagen K. Nordiske oldskrift-selskab, Niels Matthias Petersen, Christian Jürgensen Thomsen, Selskabet, 1836
https://www.vialibri.net/item_pg_i/619638-1836-thomsen-christian-jurgensen-ledetraad-til-nordisk-oldkyndighed.htm (image: <http://pictures.abebooks.com/JNBOOKS/3179227814.jpg>)

31. Ledetraad til nordisk oldkyndighed, Copenhagen K. Nordiske oldskrift-selskab, Niels Matthias Petersen, Christian Jürgensen Thomsen, Selskabet, 1836,
<http://www.praehistorische-archaeologie.de/wissen/forschungsgeschichte/19-jahrhundert/das-dreiperiodensystem/>

Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων

Το Έργο αυτό κάνει χρήση των ακόλουθων εικόνων/φωτογραφιών :

32. Early Cycladic grave types, Barber, R.L.N., *Oi Kyklades stin Epochi tou Chalkou*, Commercial Bank of Greece, Athens 1994, p. 77, fig. 52 (translated into Greek by O. Chadjianastasiou), © Barber, R.L.N.-Emporiki Trapeza tis Ellados S.A., Image processing: FHW,

<http://www.fhw.gr/chronos/02/islands/en/society/burials/index1.html>

33. Δεσποτικό, νεκροταφείο Ζουμπάρια (τάφος 135). Λίθινα κοσμήματα της Πρωτοκυκλαδικής II περιόδου, Αθήνα, Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο 4882, προθ. 69. ΥΠΠΟ/ΤΑΠ, Παπαθανασόπουλος, Γ., Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο. *Νεολιθικά-Κυκλαδικά*, Εκδοτικός οίκος "Μέλισσα", Αθήνα 1981, σ. 136, εικ. 64., © ΥΠΠΟ

<http://www.fhw.gr/chronos/02/islands/gr/society/burials/index1.html>

Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων

Το Έργο αυτό κάνει χρήση των ακόλουθων εικόνων/φωτογραφιών :

34. Naxos, Ormos Apollona (grave 38A). Bronze chisels. Early Cycladic II, Athens, National Archaeological Museum 6198.6, 6198.3, 6198.4, case 52. Hellenic Ministry of Culture/ARF, Papathanasopoulos, G., National Archaeological Museum: Catalogue of Neolithic and Cycladic Collections (in Greek), "Melissa" editions, Athens 1981, p. 127, fig. 55, © Hellenic Ministry of Culture

<http://www.fhw.gr/chronos/02/islands/en/technology/metallurgy/index.html>

35. Naxos, Spedos cemetery (grave 11). Obsidian blades. Early Cycladic II, Athens, National Archaeological Museum 6204.9, 6204.7, case 55. Hellenic Ministry of Culture/ARF, Papathanasopoulos, G., National Archaeological Museum: Catalogue of Neolithic and Cycladic Collections (in Greek), "Melissa" editions, Athens 1981, p. 121, fig. 47, © Hellenic Ministry of Culture

<http://www.fhw.gr/chronos/02/islands/en/technology/tools/index.html>

Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων

Το Έργο αυτό κάνει χρήση των ακόλουθων εικόνων/φωτογραφιών :

36. Dokathismata, EC II. 2400-2200 BC, 27 cm, provenance.unknown, National Archeo. Museum, Athens, <http://rolfgross.dreamhosters.com/The-Stones-of-Greece/2012StonesofGreeceEnglish/ClycaldicIslands/Cyclades.html> (image: <http://rolfgross.dreamhosters.com/The-Stones-of-Greece/2012StonesofGreeceEnglish/ClycaldicIslands/Cyclades.html> 4f3df65a.jpg)

37. Νάξος. Πήλινη κυλινδρική πυξίδα με κυρτό πώμα. Πρωτοκυκλαδική Ι περίοδος, Αθήνα, Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο 6103.3. ΥΠΠΟ/ΤΑΠ, Ντούμας, Χ., Κυκλαδική Τέχνη, στο: Η Αυγή της Ελληνικής Τέχνης, Εκδοτική Αθηνών, Αθήνα 1994, σ. 46, εικ. 3, © ΥΠΠΟ, <http://www.ime.gr/chronos/02/islands/gr/gallery/technology/ec4a.html>

Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων

Το Έργο αυτό κάνει χρήση των ακόλουθων εικόνων/φωτογραφιών :

38. Marble footed collared jar (kandela) and marble conical cup. Early Cycladic I period, N.P. Goulandris Foundation-Museum of Cycladic Art, Renfrew, C., The Cycladic Spirit: Masterpieces from the Nicholas P. Goulandris Collection, H.N. Abrams, Inc., New York-N.P. Goulandris Foundation-Museum of Cycladic Art, Athens 1991 (Greek translation by K. Palyvou), p. 59, fig. 23-24, © Hellenic Ministry of Culture, Image processing: FHW,

http://www.fhw.gr/chronos/02/islands/en/technology/stone_v/index.html

39. The evolutionary development of the early Cycladic figurines, Copyright 2015 Current Publishing / All rights reserved, <http://www.archaeology.co.uk/cwa/world-news/keros-sanctuary-of-the-cycladic-figurines.htm>

